

Uitspraaknr. G639

Datum:

7 april 2000

Soort geschil:

Instemmingsgeschil

Partijen:

Het dagelijks bestuur van Stadsdeel De Baarsjes te Amsterdam, hierna aan te duiden als bevoegd gezag

-tegen-

- a) de medezeggenschapsraad van de openbare basisschool De Corantijn te Amsterdam, hierna aan te duiden als MR Corantijn
- b) de medezeggenschapsraad van de openbare basisschool de 10e montessorischool De Meidoorn te Amsterdam, hierna aan te duiden als MR Meidoorn
- c) medezeggenschapsraad van de openbare basisschool Joop Westerweel te Amsterdam, hierna aan te duiden als MR Westerweel

De commissie overweegt ten aanzien van de feiten:

1. Het geschil

Het bevoegd gezag heeft in maart 1999 aan de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (hierna: GMR) een voorstel ter bespreking voorgelegd met betrekking tot de nieuwe opzet van het OALT-onderwijs (Onderwijs in allochtone levende talen) op alle onder het bestuur van het stadsdeel staande openbare basisscholen. Het desbetreffende voorstel hield direct verband met de inwerkingtreding van de Wet Onderwijs in Allochtone Levende Talen van 5 maart 1998. In deze wet is in artikel 110h bepaald dat het onderwijs in allochtone levende talen niet wordt meegeteld voor het aantal uren dat basisschoolleerlingen ten minste moeten ontvangen en evenmin voor het aantal uren dat basisschoolleerlingen ten hoogste per dag mogen ontvangen.

De door het bevoegd gezag voorgestelde gewijzigde opzet van het OALT-onderwijs houdt in dat het OALT-onderwijs binnen de schooltijd wordt verzorgd. Daarvoor diende de schooltijd voor alle leerlingen over vier dagen in de week te worden verlengd met een kwartier.

De GMR heeft in zijn vergaderingen van 8 april en 8 juni 1999 het voorstel ter zake van het OALT-onderwijs besproken. De GMR heeft het bevoegd gezag op 8 juni 1999 schriftelijk laten weten, dat, wat de gevolgen betreft van de voorgestelde opzet voor het OALT-onderwijs, geen instemming werd verleend aan het voorstel. Op 17 juni 1999 heeft de GMR zijn bezwaren schriftelijk toegelicht. Deze bezwaren spitsten zich toe op:

> de verlenging van de schooltijd over vier dagen van de week met een kwartier;

> het aanbod aan de leerlingen die geen OALT-onderwijs volgden, wanneer het OALT-onderwijs werd verzorgd

> de vraag of dit aanbod in tijd gerangschikt diende te worden onder de lesgebonden uren van de desbetreffende leerkrachten.

Op 1 juli 1999 heeft het bevoegd gezag een schriftelijke reactie gegeven aan de GMR aan de hand van de door de GMR aangevoerde argumenten om geen instemming te verlenen ten aanzien van de gevolgen van de voorgestelde systematiek van het OALT-onderwijs.

Op 13 juli 1999 heeft de Stadsdeelraad in zijn vergadering het besluit genomen tot invoering van de eerder voorgestelde opzet van het OALT-onderwijs, namelijk het onder schooltijd laten verzorgen van het OALT-onderwijs.

Het bevoegd gezag is vervolgens met ingang van het schooljaar 1999-2000 overgegaan tot uitvoering van het voorgenomen besluit.

Op 12 oktober 1999 heeft het bevoegd gezag bij de commissie het met de GMR gerezen instemmingsgeschil aangemeld.

De commissie heeft op 22 december 1999 ter zitting, voor zover thans van belang, mondeling de uitspraak gedaan dat de GMR in de onderhavige kwestie niet bevoegd was tot het uitoefenen van de in de Wet medezeggenschap onderwijs 1992 (WMO) vermelde bijzondere bevoegdheden, omdat de bij de GMR betrokken medezeggenschapsraden de desbetreffende bijzondere bevoegdheden niet ter uitoefening aan de GMR hadden overgedragen.

Het bevoegd gezag heeft vervolgens de gevolgen van het voorgenomen besluit met betrekking tot de gewijzigde opzet van het OALT-onderwijs alsnog ter instemming voorgelegd aan het personeelsdeel van de medezeggenschapsraden van de vijf betrokken openbare basisscholen. Op 18 januari en 1 februari 2000 heeft het bevoegd gezag met deze vijf medezeggenschapsraden gezamenlijk overleg gevoerd en een toelichting gegeven op het voorgenomen besluit.

Op 14 februari 2000 heeft het bevoegd gezag in de vergadering van de MR Corantijn het voorgenomen besluit nog nader toegelicht. Op 18 februari 2000 heeft de MR Corantijn het bevoegd gezag schriftelijk laten weten geen instemming te verlenen aan het voorgenomen besluit. Het bevoegd gezag heeft vervolgens op 29 februari 2000 schriftelijk een reactie op deze mededeling aan de MR Corantijn gegeven.

Op 31 januari 2000 heeft de MR Meidoorn schriftelijk aan het bevoegd gezag laten weten dat de personeelsgeleding van de MR ter zake van de gevolgen van het voorgenomen besluit geen instemming daaraan verleende en dat de oudergeleding op dat punt een negatief advies gaf. Vervolgens heeft het bevoegd gezag op 9 en 15 februari 2000 nader overleg met de MR Meidoorn gevoerd. Op 17 februari 2000 deelde de MR Meidoorn het bevoegd gezag bij brief mee dat de beide geledingen van de MR hun reeds eerder ingenomen standpunten handhaafden. Op 29 februari 2000 heeft het bevoegd gezag naar aanleiding van deze mededeling aan de MR Meidoorn een schriftelijke reactie gegeven.

Op 10 februari 2000 heeft het bevoegd gezag in de vergadering van de MR Westerweel het voorgenomen besluit toegelicht. Op 18 februari 2000 heeft de MR Westerweel het bevoegd gezag per e-mail meegedeeld geen instemming te verlenen ter zake van de gevolgen van het voorgenomen besluit. Bij brief van 29 februari 2000 heeft het bevoegd gezag een reactie gegeven aan de MR Westerweel.

Op 29 februari 2000 heeft het bevoegd gezag bij de commissie schriftelijk het instemmingsgeschil met de desbetreffende medezeggenschapsraden aangemeld. De Commissie heeft dit geschil versneld behandeld. Op 15 maart 2000 is het verweerschrift van de MR Meidoorn ontvangen; op 17 maart 2000 zijn de verweerschriften van de MR Westerweel en de MR Corantijn ontvangen. Deze verweerschriften zijn vervolgens in afschrift aan het bevoegd gezag gestuurd.

De Commissie heeft op 21 maart 2000 zitting gehouden te Amsterdam. Onder handhaving van hun standpunten hebben partijen een nadere toelichting gegeven.

2. Het bevoegd gezag heeft op grond van onderstaande overwegingen het voorstel gedaan de opzet van het OALT-onderwijs naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Wet OALT van 5 maart 1998 te wijzigen

Het bevoegd gezag brengt naar voren dat in de oude systematiek het OALT-onderwijs meetelde bij de bepaling van het aantal reguliere lessen. Met de inwerkingtreding van de Wet OALT van 5 maart 1998 is daaraan een eind gekomen. Wel is de mogelijkheid open blijven staan dat in het kader van het achterstandsbeleid aan de kinderen in de groepen 1 tot en met 4 het OALT-onderwijs binnen de reguliere lessen in de vorm van taalondersteuning wordt verzorgd.

Het bevoegd gezag is op grond van een aantal overwegingen gekomen tot de voorgestelde opzet het OALT-onderwijs aan alle daarvoor in aanmerking komende kinderen binnen de schooltijd te laten plaatsvinden. Daarvoor was het noodzakelijk dat de schooltijd over vier dagen in de week met een kwartier zou worden verlengd. In de groepen 5 tot en met 8 kan dan over een geheel schooljaar gerekend binnen de schooltijd 50 uren OALT-onderwijs worden verzorgd. Het bevoegd gezag spreekt in dit verband van het combimodel.

De belangrijkste voordelen van dit combimodel zijn volgens het bevoegd gezag dat wat betreft de schooltijd, er geen onderscheid ontstaat tussen kinderen die wel OALT-lessen krijgen en zij die dit niet krijgen. Het bevordert dat kinderen die OALT-lessen krijgen, ook mee kunnen blijven doen aan de naschoolse activiteiten, die eveneens in het kader van het achterstandsbeleid door met name het welzijnswerk worden verzorgd. Tevens houdt dit combimodel in dat de OALT-leerkrachten volwaardig deel blijven uitmaken van het onderwijskundig team van de school, wat de kwaliteit van het OALT-onderwijs ten goede komt en de afstemming van het OALT-onderwijs op het reguliere onderwijs bevordert.

Het bevoegd gezag deelt mee dat het alleen dit combimodel en de gevolgen daarvan aan de medezeggenschapsraden ter bespreking heeft voorgelegd en niet de andere modellen, die aanvankelijk in beeld waren. Het bevoegd gezag is daartoe gekomen op grond van het feit dat het zelf de duidelijke keuze had gemaakt dat het OALT-onderwijs binnen de schooltijd diende te worden gegeven. Op grond daarvan is alleen het gekozen model aan de betrokken medezeggenschapsraden voorgelegd.

Wat de gevolgen betreft van dit combimodel deelt het bevoegd gezag mee dat nadere aandacht verdient welk aanbod wordt gedaan aan de kinderen, die geen OALT-onderwijs volgen, op het moment dat de OALT-lessen worden verzorgd. De leerkrachten die dan begeleiding aan deze kinderen dienen te geven, hebben op dat moment lesgebonden taken. Wanneer dit leidt tot overschrijding van de normjaartaak, zal daarvoor nog nader te bepalen compensatie moeten worden geboden.

Het bevoegd gezag deelt ter toelichting op dit laatste punt mee dat met name uit de verschillende besprekingen met de medezeggenschapsraden voor het bevoegd gezag duidelijk is geworden waar ter zake van de overschrijding van de normjaartaak de knelpunten zich voordoen. Het wijst er op dat de overschrijding van de normjaartaak, die op sommige scholen zich voordoet, mogelijk verband houdt met de wijze waarop deze scholen het bewegingsonderwijs hebben vorm gegeven. Op deze scholen wordt namelijk aan halve groepen bewegingsonderwijs gegeven, hetgeen niet het geval is op een aantal scholen waar geen sprake is van overschrijding van de normjaartaak.

Het bevoegd gezag geeft aan dat de ouders, van wie de kinderen in aanmerking komen voor het OALT-onderwijs, vooraf zijn geraadpleegd. Er zijn twee informatieavonden geweest, waarvan één goed is bezocht. Tijdens deze avonden hebben de desbetreffende ouders als hun wens te kennen gegeven dat zij voor hun kinderen bij het aanbieden van het OALT-onderwijs geen uitzonderingspositie wensten en dat zij er prijs op stelden dat hun kinderen het OALT-onderwijs konden volgen, omdat dit naar hun verwachting beter zou zijn voor de schoolprestaties. Naast deze informatieavonden hebben de daarvoor in aanmerking komende ouders ook schriftelijke informatie gekregen. De raadpleging van de ouders met kinderen die voor het OALT-onderwijs in aanmerking komen, is voorgeschreven op grond van de Wet OALT van 5 maart 1998.

Als nadeel van het combimodel ziet het bevoegd gezag dat de langere schooltijd vooral voor de jongste kinderen een verzwaaring betekent. Ook zal deze verlenging van de schooldag met name bij de ouders, waarvan de kinderen geen OALT-onderwijs volgen, op bezwaren kunnen stuiten. Het bevoegd gezag heeft deze nadelen niet onoverkomelijk gevonden.

3. De personeelsgeledingen van de desbetreffende medezeggenschapsraden hebben op grond van onderstaande overwegingen hun instemming onthouden ter zake van de gevolgen verbonden aan de voorgestelde opzet van het OALT-onderwijs

3.1. De drie betrokken medezeggenschapsraden hebben ter zitting in een gezamenlijk verweer naar voren gebracht dat het bevoegd gezag nimmer een voorstel heeft voorgelegd waarbij een inzichtelijke motivering voor de gemaakte keuze is gegeven. Daarvan is geen sprake geweest bij het toentertijd ter bespreking voorleggen aan de GMR en evenmin na 22 december 1999 aan de medezeggenschapsraden. Het moet daarentegen voor het bevoegd gezag duidelijk zijn geweest dat de verlenging van de schooltijd hoe dan ook tot gevolgen zou leiden voor het personeel. De medezeggenschapsraden hebben daarbij opgemerkt dat wellicht dit onderdeel voor de politieke besluitvorming van minder belang is te achten, maar voor de besluitvorming van de personeelsgeleding van de betrokken medezeggenschapsraden van des te groter belang. Een politieke en bestuursrechtelijke afweging is niet hetzelfde als een organisatorische afweging, waarin de belangen van personeel en ouders/leerlingen het zwaarst accent dienen te krijgen. Naar de mening van de drie betrokken medezeggenschapsraden heeft het bevoegd gezag dan ook de voorgestelde opzet van het OALT-onderwijs niet op zodanige wijze aan de medezeggenschapsraden voorgelegd dat dit voorstel door hen adequaat kon worden besproken. Het bevoegd gezag heeft niet of onvoldoende in kaart gebracht welke gevolgen aan de invoering van de voorgestelde opzet van het OALT-onderwijs waren verbonden en heeft evenmin inzicht gegeven welke in de WMO 1992 vermelde aangelegenheden daarbij betrokken zouden zijn. Het bevoegd gezag heeft slechts in één van de betrokken scholen niet nader geconcretiseerde toezeggingen gedaan over het compenseren van teveel gegeven lesuren of van het niet kunnen opnemen van ADV-uren.

De medezeggenschapsraden wijzen erop dat het bevoegd gezag een keuze heeft gemaakt voor het combimodel. Dit is een van de vier modellen geweest. De keuze voor het desbetreffende combimodel heeft evenwel nooit ter discussie gestaan en daarmee is voor de medezeggenschapsraden ook geen alternatief bespreekbaar geweest.

De medezeggenschapsraden hebben in hun gezamenlijk verweer ter zitting eveneens meegedeeld dat de voorgestelde opzet van het OALT-onderwijs thans reeds gedurende enige tijd wordt uitgevoerd. Deze uitvoering heeft een groot aantal problemen met zich mee gebracht. Dit zou ervoor pleiten de voorgestelde opzet van het OALT-onderwijs aan te passen. De medezeggenschapsraden wijzen in dat verband op hetgeen de MR Westerweel hieromtrent naar voren heeft gebracht, namelijk om het

OALT-onderwijs, dat aan de kinderen in de groepen 5 tot en met 8 wordt aangeboden, na schooltijd te laten verzorgen.

De medezeggenschapsraden hebben tevens opgemerkt dat het bevoegd gezag in deze kwestie in strijd heeft gehandeld met artikel 4, lid 5 onder punt d van de Raamovereenkomst Primair Onderwijs. Daarin is bepaald dat het voeren van overleg over een reorganisatie is voorbehouden aan het DGO. De medezeggenschapsraden achten deze bepaling hier van toepassing.

3.2. De personeelsgeleding van de MR Corantijn brengt naar voren dat het personeel ten onrechte geen compensatie wordt geboden voor het verzorgen van extra onderwijs tijdens de lessen bewegingsonderwijs. Het bevoegd gezag bemoeit zich thans ter zake van deze kwestie met oplossingen op schoolniveau. Hier gaat het om taken die op schoolniveau in een teamvergadering zijn vastgelegd. Het bevoegd gezag kan zich in dit geval niet met de organisatie op de school bemoeien. Wanneer hiervoor geen compensatie wordt geboden, heeft dit tot gevolg dat formatie-uren die specifiek bedoeld zijn voor het opheffen van achterstanden, worden omgezet in reguliere lessen. Het komt de kwaliteit van het onderwijs niet ten goede.

De personeelsgeleding van de MR Corantijn wijst er tevens op dat bij deeltijders sprake kan zijn van overschrijding van de normjaartaak en dat daarbij tussen deeltijders onderling sprake kan zijn van ongelijke posities, die met name teweeg worden gebracht afhankelijk hoe vaak een deeltijder te maken krijgt met het verzorgen van het aanbod aan de kinderen, die geen OALT-onderwijs volgen. Eveneens is met de verlenging van de schooltijd de voor het personeel voorgeschreven lunchpauze te kort geworden.

Het alternatief voor de MR Corantijn ligt in het binnen de schoolorganisatie uitvoeren van het OALT-onderwijs maar het verzorgen van deze lessen buiten de schooltijd.

3.3. De personeelsgeleding van de MR Meidoorn deelt in haar verweer mee dat de oudergeleding een negatief advies heeft gegeven ter zake van de voorgestelde opzet van het OALT-onderwijs en dat de personeelsgeleding geen instemming heeft verleend. De personeelsgeleding wijst er op dat door toedoen van de invoering van de voorgestelde opzet van het OALT-onderwijs de leerkrachten op jaarbasis ruimschoots het aantal binnen de normjaartaak aangegeven lesgebonden lessen overschrijden. Het bevoegd gezag heeft aangegeven tot compensatie daarvan over te gaan, maar de personeelsgeleding deelt mee dat juist de wijze van compenseren enorme gevolgen kan hebben, want compenseren binnen de huidige formatie zal een wijziging in het takenpakket inhouden. Een verzwaring van de uit te voeren taken acht de personeelsgeleding daarbij niet uitgesloten. De personeelsgeleding heeft hierbij het oog op het geven van lessen bewegingsonderwijs aan grotere groepen, aan het inschakelen van leerkrachten uit de onderbouw in de bovenbouwgroepen, of aan het inschakelen van leerkrachten met bijzondere taken, zoals remedial teaching, voor het verzorgen van het reguliere onderwijs. Dit heeft gevolgen voor de kwaliteit van het onderwijs, ook doordat de eigen leerkracht van de groep vaker uit de klas zal moeten.

Een en ander heeft zoveel organisatorische consequenties, dat de MR vreest voor een verstarring in de organisatie. Vooral bij vervanging van ziekte zal de flexibiliteit van de organisatie een vereiste zijn.

De personeelsgeleding van de MR Meidoorn wijst er op dat haars inziens wettelijk is aangegeven dat een deel van het OALT-onderwijs, namelijk wat gegeven wordt aan de groepen 5 tot en met 8, buiten schooltijd dient plaats te vinden. De opzet van het OALT-onderwijs, zoals voorgesteld door het bevoegd gezag, gaat daarvan niet uit. Bovendien zullen naar de mening van de personeelsgeleding van de MR achterstanden ontstaan bij de kinderen die het OALT-onderwijs gaan volgen, wanneer in dezelfde tijd de andere kinderen wel onderwijs krijgen. In dat verband heeft het bevoegd gezag tegenover de MR naar voren gebracht dat ten tijde dat een aantal kinderen uit de groep OALT-onderwijs volgen, de groep kleiner is. Dit zal volgens de personeelsgeleding maar op een zeer bescheiden aantal kinderen gaan, omdat op De Meidoorn maar 34,8% van de kinderen in aanmerking komt voor het OALT-onderwijs en van deze kinderen niet alle kinderen daadwerkelijk van het OALT-onderwijs gebruik maken. Dit is namelijk slechts 14% van de leerlingen.

De personeelsgeleding is voorts van mening dat het bevoegd gezag een oneigenlijk argument gebruikt bij de keuze voor het combimodel, wanneer het bevoegd gezag wijst op het voordeel van het combimodel dat dit de positie van de OALT-leerkrachten binnen het onderwijsteam handhaaft. De MR is van mening dat het OALT-onderwijs buiten schooltijd kan worden verzorgd zonder dat daarmee de positie van de OALT-leerkrachten te kort wordt gedaan. Bij het aanbieden van het OALT-onderwijs na schooltijd kan bij de planning eveneens mogelijk blijven dat alle leerlingen kunnen deelnemen aan de naschoolse activiteiten. De MR betreurt het dan ook dat het bevoegd gezag het door openbare basisschool Joop Westerweel ontwikkelde alternatief heeft afgewezen. De gehele MR Meidoorn en het team steunen dit alternatief.

3.4. De personeelsgeleding van de MR Westerweel brengt naar voren dat de MR niet tevreden is over hoe het bevoegd gezag procedureel met het in bespreking brengen van de voorgestelde opzet van het OALT-onderwijs is omgegaan. De MR Westerweel heeft niet de mogelijkheid gekregen zijn adviesrecht uit te oefenen en ten onrechte heeft het bevoegd gezag eerst de GMR benaderd. Voorts heeft het bevoegd gezag ten onrechte het voorgenomen besluit ter zake van het OALT-onderwijs reeds tot uitvoering gebracht. Het bevoegd gezag heeft de MR op een onduidelijke en te late wijze benaderd, onder meer door het niet eerst voor zichzelf inzichtelijk te maken welke gevolgen aan de voorgestelde opzet van het OALT-onderwijs waren verbonden. Daardoor is in de afgelopen periode het bevoegd gezag ten aanzien van deelpunten verschillende keren met een ander standpunt gekomen. De MR Westerweel verzoekt daarom de commissie zich ook ten aanzien van deze punten uit te spreken.

De personeelsgeleding van de MR Westerweel deelt mee dat het bevoegd gezag thans aan de MR heeft aangegeven dat de wijze waarop de school het bewegingsonderwijs heeft vorm gegeven, dient te worden gewijzigd om zodoende de overschrijding van de normjaartaak teniet te doen. Deze maatregel heeft naar de mening van de MR Westerweel slechts een beperkt effect. Bovendien heeft de school niet voor niets ervoor gekozen om het bewegingsonderwijs zo in te richten dat deze lessen aan halve groepen wordt gegeven. In dat kader merkt de personeelsgeleding van de MR Westerweel op dat het bevoegd gezag nog geen concreet voorstel heeft gedaan ter compensatie van de gesignaleerde overschrijding van de normjaartaak en evenmin er oog voor heeft dat bij deeltijders een ongelijkheid op dit punt ontstaat.

Ook heeft het bevoegd gezag buiten beschouwing gelaten dat het aantal marge-uren en het aantal ADV-dagen verminderd. Hiervoor is nog geen oplossing aangedragen. De MR Westerweel wijst er op dat ter zake hiervan een taakbeleid node wordt gemist. Vanaf juni 1998 heeft de MR Westerweel gepoogd een geformaliseerd taakbeleid te laten vaststellen.

Ter zake van de verlenging van de schooltijd brengt de MR Westerweel naar voren dat de schooltijdverlenging alleen zou zijn toegestaan voor de kinderen die het OALT-onderwijs volgen. Hiervoor als argument aanvoeren dat dit in lijn is met de bestrijding van onderwijsachterstanden, acht de MR Westerweel niet juist. Hierbij merkt de MR Westerweel op dat het bevoegd gezag op dit punt ingrijpt in het taakbeleid op schoolniveau, omdat het bevoegd gezag tevens aangeeft dat een en ander budgettair neutraal dient te worden ingevoerd. Voorts is er nog steeds sprake van een probleem bij het overblijven van de kinderen. Tengevolge van de invoering van de verlengde schooltijd zijn namelijk meer kinderen gebruik gaan maken van de mogelijkheid om tussen de middag op school over te blijven. Dit legt een extra druk op deze voorziening.

De personeelsgeleding van de MR Westerweel deelt voorts mee dat zij bijzonder ongelukkig is met het feit dat het bevoegd gezag alleen de ouders van kinderen die in aanmerking komen voor het OALT-onderwijs, heeft geïnformeerd. De personeelsgeleding tekent daarbij aan dat ook de MR de integratie wenst van de OALT-leerkrachten, maar zij acht het door haar aangedragen alternatief, namelijk OALT-onderwijs binnen de schoolorganisatie maar voor de groepen 5 tot en met 8 buiten schooltijd, een goed uitgangspunt. Bij dit alternatief worden de vele gesignaleerde knelpunten en problemen bij de uitvoering opgelost. De MR Westerweel begrijpt niet waarom het bevoegd gezag zo vasthoudt aan de gekozen opzet van het OALT-onderwijs.

De commissie overweegt ten aanzien van het recht:

Op grond van artikel 8, lid 1, aanhef en onder a van de Wet medezeggenschap onderwijs 1992 heeft het bevoegd gezag aan de personeelsgeledingen van de desbetreffende medezeggenschapsraden verzocht hun instemming te verlenen aan de voorgestelde opzet van het OALT-onderwijs met ingang van het schooljaar 1999-2000. De personeelsgeleding van drie van de vijf betrokken scholen hebben besloten om, gelet op de gevolgen die de voorgestelde opzet van het OALT-onderwijs op hun school heeft, niet in te stemmen met deze opzet.

De commissie merkt in de eerste plaats op dat de door het bevoegd gezag gemaakte keuze om het OALT-onderwijs binnen een verlengde schooltijd te laten verzorgen, niet in strijd is met hetgeen is bepaald in artikel 110h van de Wet OALT van 5 maart 1998. In deze bepaling is vermeld dat het onderwijs in allochtone levende talen niet wordt meegeteld voor het aantal lessen dat basisschoolleerlingen ten minste moeten ontvangen en evenmin voor het aantal lessen dat basisschoolleerlingen ten hoogste per dag mogen ontvangen. Deze bepaling laat de mogelijkheid onverlet om voor alle leerlingen de schooltijd te verlengen, teneinde het OALT-onderwijs binnen de schooltijd te kunnen doen geven, mits die bepaling maar in acht wordt genomen. De commissie stelt vast dat de door het bevoegd gezag gekozen opzet deze bepaling in acht neemt. De commissie is

voorts van oordeel dat het bevoegd gezag, gelet op de door deze gegeven motivering om het OALT-onderwijs binnen schooltijd te geven, in redelijkheid heeft mogen besluiten de modellen met een opzet die het OALT-onderwijs geheel of gedeeltelijk buiten de schooltijd te plaatsen, niet ter bespreking aan de medezeggenschapsraden voor te leggen. Het staat en stond de medezeggenschapsraden uiteraard vrij bij hun besluitvorming om die andere modellen te betrekken of alternatieven te ontwikkelen. Bij met name de beoordeling van de gevolgen van de door het bevoegd gemaakte keuze zou immers ook bekeken moeten worden of die keuze, voor wat de gevolgen betreft, kon worden gehandhaafd.

Aan het binnen de schooltijd laten verzorgen van het OALT-onderwijs is een aantal gevolgen verbonden. De belangrijkste daarvan is de geconstateerde overschrijding van de normjaartaak. Deze overschrijding van de normjaartaak staat in direct verband met het feit dat de tijd, die een leerkracht dient te besteden aan de kinderen, die geen OALT-onderwijs volgen op het moment dat een OALT-les wordt gegeven, als lesgebonden tijd moet worden aangemerkt.

Bij de desbetreffende scholen, waarvan de personeelsgeleding geen instemming heeft verleend, doet zich daarbij de omstandigheid voor dat het bewegingsonderwijs zo is ingericht, dat deze lessen aan halve groepen worden gegeven. Wanneer de lessen bewegingsonderwijs aan hele groepen worden gegeven, zal wellicht de overschrijding van de normjaartaak niet of slechts in beperkte mate zich voordoen.

Dit heeft het bevoegd gezag ertoe gebracht aan de desbetreffende medezeggenschapsraden aan te geven dat de inrichting van het bewegingsonderwijs gewijzigd dient te worden, opdat bij de invoering van de voorgestelde opzet van het OALT-onderwijs de overschrijding van de normjaartaak wordt teruggebracht. Het bevoegd gezag heeft evenwel hierbij ten onrechte geen of onvoldoende aandacht geschonken aan de redenen die ten grondslag liggen aan deze in het verleden gemaakte keuze tot inrichting van het bewegingsonderwijs op deze wijze. Ook deze keuze voor de inrichting van het bewegingsonderwijs is namens het bevoegd gezag gemaakt door de desbetreffende directie in samenspraak met het desbetreffende team en de medezeggenschapsraad. Uiteraard kan daarin wijziging worden aangebracht, maar dan had het bevoegd gezag daartoe moeten besluiten met inachtneming van de Wet medezeggenschap onderwijs 1992.

Voor de overschrijding van de normjaartaak heeft het bevoegd gezag inmiddels de toezegging gedaan dat deze zal worden gecompenseerd. Ofschoon de commissie van mening is dat het bevoegd gezag reeds in staat moet zijn geweest een nadere invulling te geven aan deze toezegging, is de commissie van oordeel dat het feit dat thans nog geen daadwerkelijk voorstel met betrekking tot de wijze van compensatie voorligt, een onvoldoende reden vormt om op grond daarvan tot de conclusie te komen dat het bevoegd gezag in redelijkheid niet tot zijn voorstel heeft kunnen komen. Er kan immers van worden uitgegaan dat het bevoegd gezag in staat moet worden geacht het desbetreffende gevolg van de voorgestelde opzet van het OALT-onderwijs, namelijk de overschrijding van de normjaartaak, op korte termijn op een afdoende wijze op te lossen, zodat in ieder geval aan het begin van het schooljaar 2000-2001 alle betrokken partijen een verdere uitwerking kunnen geven aan de voorgestelde opzet van het OALT-onderwijs. Dit is ook in het belang van de bestrijding van onderwijsachterstanden, waarbinnen het OALT-onderwijs een rol speelt.

Het bevoegd gezag zal in dat geval ook een regeling dienen te treffen ten aanzien van de andere gevolgen, die thans bij het reeds uitvoering geven aan de voorgestelde opzet van het OALT-onderwijs aan het licht zijn getreden. Met name geldt dit met betrekking tot het verschijnsel dat ten gevolge van de verlengde schooltijd meer kinderen gebruik zijn gaan maken van de overblijfmogelijkheid.

Naar het oordeel van de commissie zijn de gevolgen van de door het bevoegd gezag gemaakte keuze met betrekking tot de opzet van het OALT-onderwijs echter niet zodanig dat het bevoegd gezag met name gelet op hetgeen de betrokken medezeggenschapsraden hebben aangevoerd, had moeten afzien van deze opzet. Evenmin is de voorgestelde regeling van de gevolgen zo onzeker en onduidelijk dat het bevoegd gezag in redelijkheid niet heeft mogen besluiten vanwege deze onzekerheid en onduidelijkheid vast te houden aan deze opzet van het OALT-onderwijs. De commissie is wel van oordeel dat het bevoegd gezag vanwege de onduidelijkheid een evaluatiemoment had moeten inbouwen, dat het mogelijk zou maken in samenspraak met de medezeggenschapsraden te beslissen of de opzet al dan niet vanwege de gevolgen zou moeten worden bijgesteld dan wel geheel zou moeten worden gewijzigd.

De commissie is van mening dat het bevoegd gezag zo'n evaluatie uiterlijk 1 februari 2001 aan de medezeggenschapsraden zou hebben moeten voorleggen.

De commissie merkt voorts op dat het bevoegd gezag in deze kwestie er blijk van heeft gegeven onvoldoende oog te hebben gehad voor hetgeen is bepaald in de Wet medezeggenschap onderwijs 1992. Het bevoegd gezag is ten onrechte - zonder daarvoor een gerechtvaardigde verklaring te geven en zonder nader overleg met de GMR en de betrokken medezeggenschapsraden - reeds ertoe

overgegaan het voorgenomen besluit tot uitvoering te brengen zonder de afhandeling van het aangemelde instemmingsgeschil af te wachten. Evenwel dit aspect heeft op zich zelf niets uit te staan met de vraag of het bevoegd gezag al dan niet in redelijkheid tot zijn voorgenomen besluit heeft kunnen komen.

Met betrekking tot de vraag of artikel 4 van de Raamovereenkomst Primair Onderwijs van toepassing is, onder meer omdat hier sprake zou zijn van een reorganisatie, merkt de commissie op dat dit niet ter beoordeling staat van deze commissie, terwijl het antwoord op die vraag niet zo evident is dat de commissie dat thans zelf reeds zou kunnen vaststellen.

Conclusie

De commissie concludeert dat het bevoegd gezag bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid heeft kunnen vasthouden aan zijn voorstel om voor de opzet van het OALT-onderwijs uit te gaan van het binnen de schooltijd laten verzorgen van dit onderwijs, doch in redelijkheid niet heeft kunnen afzien van het inbouwen van een evaluatiemoment, waardoor ook de medezeggenschapsraden zich op grond van de opgedane ervaringen wederom zouden kunnen uitspreken over de gekozen opzet en de te kiezen opzet voor de toekomst.

De Commissie stelt vast dat het desbetreffende besluit kan worden omgezet in een definitief besluit met dien verstande dat uiterlijk op 1 februari 2001 aan alle betrokken medezeggenschapsraden de evaluatie van de opzet van het OALT-onderwijs en de daarbij gemaakte keuze tot bijstelling van deze opzet wordt voorgelegd.

Woerden, 7 april 2000

Mr. B.K. Olivier, voorzitter

mr. drs. G.J.M. Mense, secretaris